

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Η βασική θέση που διατυπώνεται στο Κείμενο 2 είναι η τεχνολογική ανάπτυξη και πρόοδος δε θα συνεχιστεί και στο μέλλον με τους ίδιους ρυθμούς.
- Σκοπός του συγγραφέα είναι ουσιαστικά να προβληματίσει τον αναγνώστη με αφορμή το περιεχόμενο του πρόσφατου βιβλίου του Μ. Μπασκάρ «Human Frontiers».
- Ο τρόπος οργάνωσης του κειμένου εξυπηρετεί τη συγκεκριμένη πρόθεση του συγγραφέα, καθώς αρχικά θέτει τον σχετικό προβληματισμό παρουσιάζοντας την πεποίθηση του ασταμάτητου ρυθμού τεχνολογικής εξέλιξης ως έναν διαδεδομένο μύθο. Στη συνέχεια, τεκμηριώνει την άποψή του αυτή με αναφορά στο βιβλίο του Μ. Μπασκάρ και τη βασική του θέση ότι η τεχνολογική έκρηξη των δύο τελευταίων αιώνων αποτελεί μια εξαίρεση και όχι μια κανονικότητα στην ανθρώπινη ιστορία. Στις επόμενες δύο παραγράφους παρουσιάζει πιο αναλυτικά το περιεχόμενο του βιβλίου, αλλά και την αξιοποίηση στατιστικών στοιχείων από τον Μ. Μπασκάρ ως τεκμηρίων της θέσης του, για να καταλήξει τελικά στο συμπέρασμα ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο – όχι όμως κι ανέφικτο - η τεχνολογική και επιστημονική εξέλιξη να συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Οι τρεις πρώτες παράγραφοι του Κειμένου 2 συνδέονται νοηματικά, καθώς στο τέλος της πρώτης παραγράφου διατυπώνεται μια αντίθεση στο διαδεδομένο μύθο της εποχής μας σχετικά με την ασταμάτητη εξέλιξη. Η αντίθετη θέση υποστηρίζεται από κάποιες φωνές, μια από τις οποίες είναι του

Μάρτιν Μπάσκαρ στο βιβλίο «Human Frontiers». Οι επόμενες δύο παράγραφοι περιέχουν σκέψεις του συγγραφέα και στατιστικά στοιχεία που εμπεριέχονται στο βιβλίο. Ενδεικτικός είναι ο συνοχικός ρόλος της ερώτησης στην αρχή της 2^{ης} παραγράφου: «Τι μας λέει ουσιαστικά το βιβλίο;». Μάλιστα, η συνοχή των νοημάτων ενισχύεται με την επανάληψη του ρήματος «λέει» στην αρχή της 3^{ης} παραγράφου του κειμένου.

β. Η αναλογία στην αρχή της παραγράφου γίνεται ανάμεσα στην τεχνολογία στην εκπαίδευση και στο σφυρί. Στόχος του Τσόμσκι είναι να εξηγήσει ότι η τεχνολογία είναι ουδέτερη, ότι εξαρτάται από τον άνθρωπο αν θα τη χρησιμοποιήσει σωστά θέτοντάς την σε ένα σωστό πλαίσιο και αξιολογώντας, κατανοώντας και ερμηνεύοντάς την ανάλογα. Αυτό είναι και το θεματικό κέντρο του αποσπάσματος της τοποθέτησής του, καθώς επικεντρώνεται στο διαδίκτυο (τεχνολογία στην εκπαίδευση). Με την αναλογία εισέρχεται στο θέμα του με πρωτότυπο τρόπο και δίνοντας ερέθισμα προβληματισμού στον αποδέκτη του μηνύματος.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

γεννούν: δημιουργούν

ασπάζονται: δέχονται, υποστηρίζουν

αξιωματική: δεδομένη, κυρίαρχη, αδιαμφισβήτητη

έκρηξη: μεγάλη ανάπτυξη, πρόοδος

κανονικότητα: συνηθισμένη κατάσταση, φυσιολογικότητα.

Με την κυριολεξία ο λόγος γίνεται πιο πληροφοριακός και η αντίθετη στην επικρατούσα άποψη παρουσιάζεται με πιο αντικειμενικό τρόπο, πρόθεση του συντάκτη είναι να παρουσιάσει τις δύο αντιτιθέμενες απόψεις και όχι να κατευθύνει τον αναγνώστη προς την κατεύθυνση αμφισβήτησης της κυρίαρχης σήμερα άποψης που υποστηρίζει τον ασταμάτητο ρυθμό της τεχνολογικής προόδου. Με τον μεταφορικό λόγο είναι φανερό η πρόθεση του συγγραφέα να κατευθύνει/επηρεάσει τον αναγνώστη, καθώς δε λείπουν τα σχόλια που διατυπώνει για την εδραιωμένη αντίληψη, σχόλια που καθιστούν ειρωνικό το ύφος του λόγου του.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 10)

Το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει τον προβληματισμό του σχετικά με το αίσθημα του ανικανοποίητου που φαίνεται να το βασανίζει. Ενδεικτικά αξιοποιεί

- τον ποιητικό και εικονοπλαστικό λόγο (*«δίψα, με στοιχειώνει, πνιγμένη καθώς σέρνομαι στα νερά του έλους...»*), για να αισθητοποιήσει το συναισθηματικό του αδιέξοδο,
- το α' ενικό (*« δε θ' αποκτήσω, σέρνομαι»*), για να παρουσιάσει τον προβληματισμό του ως μία βιωμένη οδυνηρή πραγματικότητα,
- την ερώτηση (*«Ποιος είπε πως ποτέ τελειώνουν οι επιθυμίες;»*), για να αποδώσει ζωντανά και παραστατικά το βασανιστικό συναίσθημα που το κατατρύχει.

Στο δεύτερο ζητούμενο ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να απαντήσει ελεύθερα βάσει της προσωπικής του/της εμπειρίας και του βαθμού αναγνωστικής ανταπόκρισης.